

35. Elintarvikekeskus

Elintarvikekeskuksen henkilökunnan lukumäärä oli 195 (ed. v. sama), josta määrästä oli ruokatehtaassa 76, ruokaloissa 86, Herttoniemen kasvisvarastossa 5, kuljetuselimessä 14 sekä kassa- ja tiliosastossa 14. Vakinaisia viranhaltijoita oli 87 ja tilapäisiä yksi. Työsopimussuhteessa oli 107 henkilöä.

Laitoksen henkilökunnan terveys oli suhteellisen hyvä lukuun ottamatta muutamia pitkäaikaisia sairauksia. Lääkärin vastaanotolla käyntien lukumäärä oli 277. Perustarkastuksia suoritettiin 25. Kotikäyntejä ei ollut.

Ruokaloita tarkastaneet emännät kiinnittivät erikoista huomiota yleiseen hygieniaan sekä ruoan käsittelyyn ja tarjoiluun.

Laitoksen toiminta. Laitoksen tehtävänä oli hankkia ja toimittaa ruokatarvikkeita sekä valmistaa ruokaa kaupungin laitoksille ja kaupunginhallituksen luvalla suorittaa muutakin ruokatarvikkeiden välittämistä, samoin kuin ruoan valmistusta ja myyntiä. Laitoksen toiminta kohdistui pääasiallisesti ruoan valmistamiseen ja toimittamiseen kaupungin kansa- ja ammattikouluille, kunnallisille ruokaloille sekä ruokatarvikkeiden hankintaan ja välittämiseen kaupungin laitoksille.

Ruokatarvikkeita hankittiin ruoan valmistamiseen laitoksen ruokatehtaassa 98 kansakoululle, 6 ammattikoululle, 11 suomenkieliselle oppikoululle, 2 ruotsinkieliselle oppikoululle, 17 kunnalliselle ruokalalle, 2 koulupuutarhalle, 6:lle Sedmigradskyn pikkulasten-koululle, Hammasteknikkokoululle, Kultaseppäkoululle, Tutkinta-asemalle ja huoltolautakunnan työtuville.

Ruokatarvikkeita välitettiin kaupungin sairaaloille, Koskelan sairaskodille, 4 vanhainkodille, Toukolan hoitokodille, 8 opetuskaittiölle, 14 lastenkodille, 91 lastentarhalle ja 3 kesäsiirtolalle.

Laitos toimi ruokatarvikkeiden hankintaelimenä yhdessä sairaalalautakunnan alaisten sekä huolto-, lastensuojelu- ja lastentarhain lautakuntien alaisten laitosten kanssa.

Hankintoja suunnittelevana asiantuntijaelimenä toimi laitoksen hankintajaosto, johon kuuluivat toimitusjohtaja, kamreeri, pääemäntä ja keskusvaraston hoitaja.

Kansakoulujen uusi ruokajärjestelmä. Kaupunginhallituksen 29.12.1966 tekemän päätöksen mukaisesti siirtyminen kaupungin kansakouluruokailun uuteen järjestelyyn tapahtuisi asteittain v.ina 1967, 1968 ja 1969. Järjestelmän mukaan n. 50 koulua (oppilaita 32 000—34 000) kuuluisi eines-keittoruokailuun ja n. 30 koulua (oppilaita 4 000—5 000) pakasteruokailuun.

Koulut oli jaettu kahteen ryhmään: suuret yli 300 oppilaan koulut ja pienet alle 300 oppilaan koulut. Suurille kouluille jaetaan eines-keittoruokaa siten, että joka toinen päivä niille tulee einestehtailta laatikkoruokaa ja joka toinen päivä elintarvikekeskuksen valmistamaa keittoruokaa. Jotta tasapuolinen ja vaihteleva ruokavalikoima saavutetaan eines-keittolinjalla, vähennetään puurojen ja vellien osuutta ja vastaavasti keittoja lisätään. Pienille kouluille jaetaan yksinomaan pakasteruokaa sitä valmistavilta tehtailta. Siirtyminen asteittain uuteen järjestelmään tapahtui suunnitelman mukaisesti niin, että

vuoden aikana kolmannes kansakouluista sai joko yhdistettyä eines-keittoruokaa tai pakasteruokaa. Kevätkaudella oli eines-keittojärjestelmässä 5 koulua, yhteensä n. 4 600 ruokailijaa, ja syyskaudella lisäksi 8 koulua n. 7 000 ruokailijaa. Kevätkaudella oli pakasteruokajärjestelmässä 11 koulua, yhteensä 1 140 ruokailijaa, syyskaudella sama määrä. Kouluruokaan kuului valmiin ruoan lisäksi maitoa ja leipää kaikkina viikonpäivinä, voita ja raakoja kasviksia kahtena viikonpäivänä. Keittolinjaan kuuluville kouluille toimitettiin valmiita juusto- tai makkaravoi-leipiä, sulatejuustoa ja keksejä kerran viikossa.

Eines- ja pakastetehtaat kehittivät niitä ruokalaatuja, joista lapset pitivät ja jotka täyttivät kouluhallituksen v. 1967 määräämät ravinto-opilliset vaatimukset.

Ruokailussa kiinnitettiin huomiota pöytä-tapoihin ja oppilaiden omatoimisuuteen ruoan jakajina. Myös »baaritarjoilua» pakasteruokailussa kokeiltiin onnistuneesti.

Hankitut tärkeimmät ruoka- ym. tarvikkeet:

ruokaleipää	19 706 kg
kahvileipää	13 019 »
jauhoja	49 362 »
suurimoita ja hiutaleita ...	63 515 »
makarooneja	4 720 »
herneitä	73 750 »
kidesokeria	44 490 »
palasokeria	6 915 »
siirappia	680 »
omenamarmelaadia	600 »
kahvia	8 359 »

Herttoniemen kasvisvaraston välitystoiminta.

	perunaa kg	porkka- naa kg	lanttua kg	puna- juurta kg	kaalia kg	yhteensä kg
Varastossa 1.1.1967	145 404	14 020	322	91	8 195	168 032
Välitettiin						
elintarvikekeskukselle	361 735	6 505	7 415	3 915	18 610	398 180
muille kaupungin laitoksille ...	482 862	39 018	19 906	13 836	20 027	575 649
Varastossa 31.12.1967	176 355	15 183	949	504	40 613	233 604
Yhteensä	1 166 356	74 726	28 592	18 346	87 445	1 375 465

teetä	82 kg
kaakaota	240 »
kuivattuja hedelmiä	8 342 »
maitoa	1 948 333 l
piimää	36 249 »
ruokaöljyä	2 530 »
verta	2 712 »
margariinia	10 600 kg
suolaa	17 000 »
sipulia	7 856 »
makkaraa	31 360 »
raavasta	155 538 »
vasikkaa	81 782 »
sikaa	45 466 »
lammasta	407 »
maksaa	15 416 »
kieltä	3 385 »
kanoja	5 376 »
kalaa (tuoretta, savustettua ja pakastettua)	4 586 »
silliä	930 »
puolukoita	28 911 »
virvoitusjuomia	128 270 pulloa
pilsneriä	41 736 »
savukkeita	130 800 rasiaa
sikaareja	10 620 kpl
piipputupakkaa	2 780 pussia

Keskusvarasto. Laitoksen omaan sekä eräiden muiden kaupungin laitosten käyttöön hankitut vilja- ja siirtomaatuotteet varastettiin osittain Helsinginkatu 24:ssä olevaan keskusvarastoon.

Sairaaloille ja muille kunnallisille laitoksille hankitut lihatuotteet toimitettiin kaupungin teurastamolaitokselta suoraan ao. laitoksille.

35. Elintarvikekeskus

Vapaiden varastotilojen vuokralleanto. Herttoniemen kasvisvarastosta annettiin vuokralle kasvien varastoimista varten vapaata tilaa seuraaville toiminimille:

	Vuokra mk
O. Backman & Co	4 830
Helsingin Satamaväen Osuusruokala	1 470
Suomen Osuuskauppojen Keskus- kunta	5 276
Presto Peruna	2 730
Veikko Laine Oy	1 260
S. W. Paasivaara-Yhtymä Oy	3 360
Rasvatuote Oy	1 785
Satosäilyke	1 680
Yhteensä	22 391

Ruoan valmistus. Annoksia valmistettiin seuraavat määrät:

kansakouluille	2 562 738
ammattikouluille	156 426
oppi- ja eräille muille kouluille ...	150 518
leikkikentille ja koulupuutarhoille	107 974
kunnallisille ruokaloille	626 950
huoltolautakunnan työtuville	36 434
Käpylän koulu- ja työkeskukselle	7 428
erityiskoululle	3 640
lastensuojelulautakunnan tutkin- ta-asealle	9 000
kaupunginhallituksen tilaisuuksiin	12 211
Yhteensä	3 673 319

Annosten lukumäärässä oli edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä 448 988 annosta.

Elintarvikekeskuksen ylläpitämät ruokalat olivat: huoltoviraston työhuoltotoimiston, työtupien ja ruokatehtaan henkilökunnan

ruokala, kaasulaitoksen ruokala, liikennelaitoksen viisi, rakennusviraston kaksi ja sähkölaitoksen viisi ruokalaa sekä Kallion virastotalon virkamiesruokala ja metrotoimikunnan ruokala.

Tulot ja menot. Laitoksen tulot olivat 6 958 968 mk sekä luontoisetukorvaukset 62 040 mk, yhteensä 7 021 008 mk.

Liikevaihdon ryhmitys:

	1967 mk	1966 mk
Kansakoulut	3 138 294	3 059 923
Ruokalat	1 828 097	1 719 715
Sairaalat	714 054	692 223
Huoltotoimi	402 004	370 025
Muut kaup. laitokset ...	722 116	644 820
Muu liikevaihto (mm. oppikoulut)	154 403	164 841
Luontoisedut	62 040	83 638

Yhteensä 7 021 008 6 735 185

Liikevaihdon jakautuminen:

Kaupungin laitokset

Raaka-aineita	1 298 617	1 223 328
Ruokaa	3 673 029	3 538 684
Sekalaista	4 821	4 979

Yhteensä 4 976 467 4 766 991

Muut ostajat

Raaka-aineita	1 047	1 052
Ruokaa	1 997 574	1 929 014
Sekalaista	45 920	38 128

Yhteensä 2 044 541 1 968 194

Menot olivat kaikkiaan 7 459 142 mk.

Elintarvikekeskuksen tilivuoden tulos oli tappiollinen 438 134 mk.